

SUÇUN UNSURLARI

I. KUSURSUZ SUÇ OLMAZ

Hukuk düzenimizde, suçun manevi unsuru, icra veya ihmâl hareketinin şuurlu ve iradi olmasını gerektirmekte; bu da kast ve taksir olmak üzere iki biçimde ortaya çıkmaktadır.

Kusurluluğun Esası

Kusurluluğun veya manevi unsurun esası hakkındaki tartışmalar bugün de güncelliğini korumaktadır. Genelde kusurluluğun iki anlayışından söz edilmektedir:

- *Kusurluluğun psikolojik (tabiatçı) anlayışı*
- *Kusurluluğun normatif (kuralcı) anlayışı*

Kusurluluk ve İsnat Edilebilirlik

Doktrinde bir görüş, kusurluluğun olabilmesi için, failin isnat edilebilir olmasını, yani failin sorumluluğunu üstlenebilme erkine sahip olmasını gerekli görmektedir.

Ancak kast ve taksir, var olmaları için, failin mutlaka isnat edilebilir olmasını zorunlu kılmamaktadır. İsnat yeteneği, suçla değil, faille bağlantılı olarak incelenmelidir.

KAST

TCK m. 21 (Kast):

“ (1) Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

(2) Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleştirebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır. Bu halde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda müebbet hapis cezasına, müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıldan yirmibeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur; diğer suçlarda ise temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir.”

Kast, kusurlu, ödeve aykırı iradenin en tipik biçimini ifade eder. İki unsuru vardır:

- *İsteme unsuru*
- *Bilme unsuru*

Kastın türleri:

a. ***Doğrudan kast - Dolaylı kast:*** Kanun koyucu TCK m.20/2'de dolaylı kastı doğrudan kasta nazaran daha az cezaya tabi kılmıştır.

b. ***Genel Kast - Özel Kast:*** Kanunun, genel kast yanında, suçun oluşması için, ayrıca failin belli bir amaç uğruna hareket etmesini emretmesi halinde özel kastın varlığından söz edilir.

c. ***Zarar kastı- tehlike kastı***

d. ***Başlangıçta oluşan kast – Hem zaman kast- Sonradan ortaya çıkan kast- Tasarlama kastı***

TAKSİR

TCK m. 22 (Taksir):

“(1) Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.

(2) Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir.

(3) Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde taksirli suça ilişkin ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.

(4) Taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek olan ceza failin kusuruna göre belirlenir.

(5) Birden fazla kişinin taksirle işlediği suçlarda, herkes kendi kusurundan dolayı sorumlu olur. Her failin cezası kusuruna göre ayrı ayrı belirlenir.

(6) Taksirli hareket sonucu neden olunan netice, münhasıran failin kişisel ve ailevi durumu bakımından, artık bir cezanın hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmışsa ceza verilmez; bilinçli taksir halinde verilecek ceza yarından altıda bire kadar indirilebilir.”

Taksirin Unsurları:

- *Taksirle işlenebilen bir suçun bulunması*
- *Hareketin istenilmiş olması ancak sonucun istenilmemesi*
- *Davranış kurallarının ihlal edilmesi*
- *Davranış kurallarının faile isnat edilebilir olması*
- *Davranış ile sonuç arasında nedensellik bağı bulunması*

Taksir Türleri:

- *Basit taksir*
- *Bilinçli taksir*

Taksir karinesine dayandırılan kusurlu sorumluluk:

- a. Objektif sorumluluk
- b. Kastı aşan suç
- c. Neticesi sebebiyle ağırlaşan suç